

Asia: VN/19841/2024

Ulosottolaitoksen toimipaikkaverkostoa koskeva lausuntopyyntö

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Lausunto koskien Ulosottolaitoksen toimipaikkaverkostoa

Valtakunnanvoudin kanslia on valmistellut Ulosottolaitoksen toimipaikkaverkoston kehittämissuunnitelman. Työnantajan kanssa käydyissä neuvotteluissa ei ole käsitelty paikallisesti valtion yhteistoimintalain 15 § 2 momentin mukaisesti suunnitelman ja sen osoittamien toimenpiteiden perusteita, vaikutuksia ja vaihtoehtoja yksimielisyyden saavuttamiseksi työnantajan ja henkilöstön välillä.

Lakivaliokunta on lausunnossaan LaVM22/2018 vp korostanut sen tärkeyttä, että toimipaikkaverkko säilytetään suhteellisen tiheänä, jotta ulosoton asiakkaiden asiointimatkat ja virkamiesten toimitusmatkat eivät muodostu liian pitkiä. Lakivaliokunta on korostanut, että toimintaa järjestettäessä on huolehdittava palveluiden alueellisesta saatavuudesta ja kielellisten oikeuksien toteutumisesta.

Työnantajan esityksessä ei ole huomioitu toimitusmatkojen kustannusvaikutuksia, jotka aiheutuvat matkoihin käytettävän työajan ja ajomatkojen pidentymisestä. Lisäksi pidentyviin ajomatkoihin liittyy muita turvallisuusriskejä. Näkemyksemme on, että mitään toimipaikkaverkostosuunnitelmaa ei voida tehdä ilman kustannusvaikutusten arviointia.

Työnantajan suunnitelma perustuu lakkautettaviksi esitettyjen toimipaikkojen vuokratuluihin ja asiakkaiden asiointimatkoihin. Vertailukohtina työnantajan esityksessä ovat Verohallinnon tai TE-toimiston palvelujen järjestäminen. Ulosotolla on näihin kahteen viranomaiseen verrattuna erityinen luonne: kyse on tarvittaessa pakkovallan käyttämisestä täytäntöönpanon toimittamiseksi, jolla

puututaan asiakkaiden perustuslailliseen asemaan. Yhdistyksen näkemys on, että Ulosottolaitoksen toimipaikkaverkoston kehittämisessä tulisi ottaa mallia poliisin toiminnan järjestämisestä.

Lakkautettavaksi esitetyissä 37 toimipaikassa työskentelee yhteensä 164 virkamiestä. Muutos koskee suoraan mainittua määrää virkamiehiä ja välillisesti lähes koko ulosottolaitoksen henkilökuntaa. Näin suuren muutoksen tulisi perustua tietoon tai vähintäänkin perusteltuihin arvioihin siitä, saavutetaanko lakkautuksella todellisuudessa säästöä. Työnantaja ei esittänyt yhteistoimintaneuvotteluissa suunniteltujen lakkautusten vaikutuksia yksittäisten virkamiesten työmatkojen pidentymisen osalta. Näitä arviointeja ei ole esitetty työnantajan ministeriölle lähettämässä suunnitelmassa. Näin merkittävien muutosten vaarana on, että osa ulosottolaitoksen virkamiehistä ei pysty jatkamaan Ulosottolaitoksen palveluksessa pidentyneiden työmatkojen vuoksi, mikä heikentää Ulosottolaitoksen tulostavoitteiden saavuttamista ja ulosoton asiakkaiden oikeusturvan toteutumista.

Lopuksi yhdistys toteaa, ettei se vastusta miehittämättömien toimipaikkojen lakkauttamista. Niiden lakkauttaminen katsotaan tarkoituksenmukaiseksi, eikä näihin toimipaikkoihin kohdistuvilla toimenpiteillä ole tuloksellisen toiminnan vaarantavaa vaikutusta. Sitä vastoin esitämme huolen erityisesti keskusurten toimipaikkojen sekä pitkien etäisyyksien päässä olevien toimipaikkojen lakkauttamisesta aiheutuvista tuloksellisen toiminnan vaarantavista vaikutuksista. Yhdistyksen näkemys on, että kustannus- ja muiden vaikutusten arviointia tulisi jatkaa ja laatia tietoon perustuva esitys toimipaikkaverkoston kehittämisestä.

Suomen Ulosottoylitarkastajat ja -tarkastajat ry

Suhonen Petteri
Suomen Ulosottoylitarkastajat ja -tarkastajat ry